

# PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.  
Pentru România și străinătate anual 10 cor.Foae socială-culturală.  
Apare în fiecare Sîmbătă.Redacția și Administrația Nr. 817.  
Telefon Nr. 29.

## Alegerea de Episcop.

După atîta zbcium, la care a fost expusă dieceza noastră, însfirșit, cum toate se schimbă în lumea aceasta, așa și votul sinodului electoral al Eparhiei Caransebeșului, a schimbat, înspre bine, situația bisericii, resfirînd nourii grei, ce i-a descărcat capriciul vremii asupra acestui colț de țeară. Alegerea s'a făcut, cum Dumnezeu a vrut. Majoritatea deputaților, aleși poporului, intrunindu-se în ajunul alegerii într-o conferință intimă, a chibzuit, cum nu se poate mai bine, să mulțumiască în rîndul întii pe Dumnezeu, alegîndu-î o slugă credincioasă, în al doilea rînd să răsplătiască și opintelile alegătorilor cari la sinoadele electorale s'au purtat atît de brav.

Din urnă a ieșit biruitor cu 32 voturi protosinghelul

### Dr. Iosif Traian Badescu.

Au mai primit protosinghelul Dr. Iuliu Olariu, directorul seminarului 22 voturi, 1 bilă albă și 3 absenți (Gh. Serb, Iuliu Novacu și Dr. Gh. Gîrda).

Întu mulți ani Stăpîne!

## Păstorul cel bun.

De pe culmile Nazaretului adeseori Învățătorul lumii, cînd contempla măreția universului și frumusețile naturii, în zorile zilei vedea cum se desfac din umbră staulele de oi resfirate prin Galilea. Și păstorul, stăpînul oilor, venia la portarul care păzia intrarea în staul; portarul îi deschidea ușa și păstorul își chema oile cu voce blindă, le scotea din staul, mergea înaintea lor, ear turma îl urma. Cînd cele dintii raze ale soarelui auriau creștetul munților, turmele pășteau în tihnă printre crini țarinii.

Peste zi adeseori se întimpla, că vre-oae din turmă rămînea în urmă printre munți și rătăcind își căuta păstorul și turma, în vreme ce păstorul ajungea departe cu oile cari ascultau glasul lui, și le ducea la pășune tot mai bună... Cînd păstorul observa lipsa oii rătăcite, lăsa turma întregă și pleca să caute oaea cea perdută. Și dacă o găsea, o lua pe umeri și o ducea la celelalte. Ear bucuria lui era mare, era fără margini, se bucura mai mult de oaea regăsită, decît de turma întregă. Și seara își ducea turma earăși la adăpost.

Cînd umbrele nopții acoperiau pămîntul, ieșiau din vizuniile lor șacalii setoși de sînge. Și dacă se întimpla, că aceste fiare năvăliau uneori asupra turmei, păstorul cel bun își apăra oile luptîndu-se cu fiarele sălbatică și punîndu-și în cumpănă și viața pentru turmă. Însă turmele, cari aveau pă-

storii năimiți, erau lăsate pradă furilor și fiarelor.

Cînd Fiul Omului a început a predica „vestea cea bună“ despre mîntuirea oamenilor, despre „împărăția lui Dumnezeu“, în mintea lui se închiega tot mai viu dragălașul tablou: turma și păstorul cel bun. Poporul, care orbca în întunerecul neștiinței, era ca o turmă fără păstor. Conducătorii lui erau stăpîniți de mîndrie, de egoism, și turma era nu numai lăsată pradă furilor, ci înșiși păstorii ei o prădau. Inima iubitoare și plină de bunătate a Marelui Învățător voia să adune oile împrăștiate ale turmei, să le povățuiască la bine, ca păstorul cel bun, și să-și pună viața pentru oi. Astfel a lăsat un exemplu vrednic de urmat. Ear ucenicilor săi, pe cari i-a trimis să păstoriaască popoarele, le-a arătat, și cu cuvîntul și cu fapta, care este datoria Păstorului:

*Păstorul cel bun își pune viața pentru oi.* Dar năimitul, și care nu este păstor, căruia nu-i sînt oile ale lui, cînd vede lupul venind, lasă oile și fuge; lupul le răpește, și risipește oile. Năimitul fuge, pentru că este năimit, și nu are grijă de oi. Ear Păstorul cel bun cunoaște pe ale sale, și este cunoscut de ale sale.

Celce nu intră prin ușă în al oilor staul, celce sare pe aiurea, acela nu este păstor adevărat. Celce intră prin ușă, acela este Păstorul oilor. Aceluia-i deschide portarul; și oile ascultă glasul lui, și oile sale le cheamă pe nume; merge înaintea lor, și oile-i ur-

## FOILETON.

### Din satul meu.

— Icoane. —

I.

O dimineață senină, cu revărsări de sănătate, de dor de viață. Pe drumul înrouat de înlăcrimările nopții alungate trec pîlcuți-pîlcuți bărbați, flăcăi și copile la seceriș. Lanurile de grîu aurii se desfac în o întindere uriașă cu ondulări molatice de spice pline, umflăte. În preajma răsăritului, încrustat în o pînză stacojie pe fond azuriu, se avîntă ciocirliile săltărețe, sglobii, în ciripiri de rugă și adorarea Atotstăpînitorului; din văi, pe coaste, se alungă îngînări de tîlângi, glasuri tinere și firea întregă e o lume de viață.

Încet, ca deșteptat din un somn trîndav, soarele urcă alene virful dealurilor, mistuite în o mare de lumină arginție, își inmoaie razele plîpînde în troianul măgelelor de rouă, le sărută pătimaș, cu foc, le înmîlădie trupșorul revărsat din lacrimă și într'o clipită le-a veștejit.

Întîlnsele lanuri de grîu se umplu de secerători. Copile durdulii, cu mijlocul subțire, se întrec la răvășit cu flăcăii tacticoși, stăpîni pe mîndria brațelor vinjoase; se pornesc frînturi de cîntece, abia îngîinate, la început, vorbe asvîrlite, cu înfeles; în urmă-le se înșiră cu spor, fără de rînd, snopi aurii cu spicele în soare... Și un fior tainic, aprins, și iute ca o umbră, face să

tresalte sinul acestui tineret fără asîmpăr, cînd îi fură gîndul la nuntașii, ce vor să se înfrupte din ăst binecuvîntat belșug...

Soarele se întărită pe măsura ce suie. Dealungul lanurilor, cu fruntea răsucită de potopul razelor înferbîntate, se așterne o pînză aburie, numai în unde, ce acuși se coboară, acuși se înalță și se perde în zarea nesfirșitului încropit...

În holda lor, a Măriucăi, se pricopsi și Nică lăutarul, cu fața răvășită, prelinsă de un zîmbet șiret. Meșter bătrîn, alintat o viață întregă de copile bălae și oacheșe, venia să îndemne la spor pîn' a nu da soarele n nămezi... Deatîți ani pricepea el meșteșugul de-a trăi...

Pe Măriuca un vis o legănaase toată noaptea. Cînd zorile își desfășurau lumina trandafirică, o găsiră la drum cu ceilalți, veselă, sglobie, prietenoasă, aprinsă de un dor tînuț...

Și acum, eată, că în vreme ce Nică lăutarul își făcea treba cum știa că place fetelor cu ochi căprui, și cămașa flăcăilor era numai o zloată de ropotul chiotelor și-al muncii îndirjite, Măriuca nu vorbea, nu zîmbia, dar prea era tristă, prea dusă pe gînduri, prea nu se sporiau în urmă-i mîmunchii de grîu copt. Asară îi făgăduise că va veni și el, în holda delîngă ei — la răvășit... A crezut cuvîntului, a ris de voce bună și i-s'a părut o veșnicie pîn' în răvărsări de ziuă...

Acum n'a venit. La început o furnicare de nestîmpăr o dogoria, și dint'o clipită într'alta își alunga căutătura dealungul ogoarelor înspre sat. Se făcea tot mai tîrziu. În toropeala chinuitoare

a așteptării zădarnice își uită că e singură aci, de suratele ce clipotiau șiret din ochi, dîndu-și una alteia ghionturi; simți ca o undă de lacrimă, ce stăruesc înafară, și printre ropotul fișaios de paie ngălbinite trecu un suspin stingherit, adînc, dureros...

Trezită ca dintrun vis, Măriuca tresări, se sufulcă vrăjmaș după pășul auriu, o trăgătură din secere pripită — mina stîngă îi picura boabe de sînge sclipitor. Sar vecinele, sare un flăcău, sare tată-so, — nu e nimic, — o sgărietură ușoară...

— Unde erai fată? Ți-ai dus mintea prin prunț, se îndrăveni tată-so?

— Las-o neică, s'o fi gîndind la nunta de mină, îngînă una oacheșă, șireată, cu ochii virtej de sclipiri.

— Eacă și voi, copil! Se smulge Nică lăutarul. Da știți voi cîntecu' cum zice:

Ziua-i lungă, holda mare

Dorul n'are alinare.

— Asta-i pe loc, băeți! Și se stîrni un potop de ris și chiote cu vorbe pe șleau, tînguitoare...

Pe Măriuca o treceau fiori calzi și reci deodată. Îi venia că ațîția ochi, cîți se găsiu, străpung pînă la inimă; își simția fața încinsă într'un jăratic; naintea vederii, într'un virtej nebunatic, se alungau alte zări încilcite, nedeslușite... O undă de innec îi oblojia respirul, — plînsul mîniei neputincioase.

În amează. Soarele, ca un cuț de foc, se pironi în răsuciri. Clăcașii gustară și nu gustară din cuprînsul merindei, prinșul tinereții îi rezezi ca o

mează, că cunosc glasul lui. Ear unui străin nu-i urmează, ci fug de dinsul, căci oile nu cunosc glasul lui.

Păstorul cel bun, dacă are o sută de oi, și pierde una dintrînsele, lasă pe cele nouăzecișinouă în pustiu, și merge după cea pierdută, pânăcînd o află. Și aflîndu-o, o pune pe umerii săi, bucurîndu-se. Și venind acasă, zice prietenilor și vecinilor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaea cea rătăcită!

Dar pentruca Păstorul să poată fi păstor bun, inima lui trebuie să fie plină de iubire, căci „iubirea îndelungrabdă și este binefăcătoare; iubirea nu invidiază, nu se trufește, nu se îngîmfează, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărită, nu gîndește răul, toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă“. Deaceia și Învățătorul lumii, luîndu-și rămas bun dela apostolii săi, le zice: „Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v'am iubit. Din aceasta vor cunoaște că sînteți învățații mei“.

Credincioșii diecezei noastre, timp de un an de zile, au fost ca o turmă fără păstor. Și acum, în ziua cînd un mare Păstor al creștinătății, urmînd exemplul Stăpînului, și-a jertfit viața sa pentru turmă, — fruntașii poporului au ales Păstor al diecezei, pe unul dintre urmașii lui Hristos și ai Apostolilor lui. Turma fiindu-i însă risipită, o datorie mare și grea de împlinit are noul Păstor, avînd să adune cu blîndetă oile risipite, ca să fie — o turmă și un păstor!

### Parohia din Panciova.

Știu mulți, ceiace ar trebui să știe toți Români din părțile Sudbanatului, că parohia ort. românească din Panciova este de mare importanță. Într-o vreme se scria mult despre „imperfecția“ preotului de acolo care în urma zguduirilor de totfelul a și plecat din parohie. Nu sîntem împotriva înfierării celorce ar pricinui pagube prin insuficiența lor, dar am dori că înlăturînd un slujbaş cu scăderi, să avem la îndemînă pe altul, fără scăderi, care să-i ia locul. Ne mirăm însă că acum d'atîta vreme, decînd și-a pă-

undă înșfăcată de vînt — la fărîmatul miriștei împestrate, țepoase. Și se încinge o horă, ca la Dumineci. Se astrînse din apropiere toată glava tineretii. Bătrînul Nică se ținea virtos subț potopul de raze arzătoare.

— Așa, mai acătărea viață să-și vrea, cine-o fi! aburi un bătrîn albenet, răsturnat de hodină la adăpostul unui snop.

Măriuca se atînse puțin cite puțin înspre părăieșul ce curge îngînînd la cellalt capăt al holdei. Iși răcori fața aprinsă în unda prietenoasă, și se așternu pe earba împinzită cu nufări galbuși. Gîndurile, slobode acum, o năpădiau ca un șivoi întăritat de zăbava avută în luptă cu zăgazul. Se dase în voia lor...

...Și eată, că n'a venit el, Radu, care se mindria de ea, de Măriuca lui, să-i fie draguță... Radu da! Vorbă de flăcău! Nu putea să vină, — la ce a făcut-o să aștepte? Să-și ridă de ea o lume. Să nu fi putut?

O undă de foc învăluitoă cu mînie îi înorează fața trandafirie... A fost nătingă... nătingă da, să-și dea slăbiciunea pe față. Și dece? Că o fi glumit... o fi îmbunat-o numai, cum îmbunat un copil încrezător. Da, înțelege limpede acum... A jucat, erî, toată dupămeaza cu alta — odată se nimerise lîngă ea, atît... și pe urmă a povestit tot celeialalte. Și ea, oarbă, să nu vadă, să nu priceapă atît. O, răsbunare, unde ești tu, farmec dulce, momitor! Să-și ridă de ea, să-i calce în picioare mindria ei de fată încrezătoare, aprinsă de dorinți...

— Ostenită de prada atîtor gînduri indure-

răsit postul preotul Iancu Cerbu, nu se mai serie nimic în „Țara noastră“. Bagseama s'au fi schimbat lucrurile, sperăm, înspre bine. Da?... Ei, și dece nu s'ar vesti lumii și acest lucru — îmbucurător(?)!  
Un întrebător.

### IGIENĂ.

#### Sîntem astăzi mai nervoși decît altădată?

Sînt unele prejudecăți cari nu se știe cum au luat ființă. Se zice, de pildă, că veacul nostru este veacul boalelor de nervi, că sîntem azi mai nervoși de cum erau părinții noștri. Ziarul francez „Le Matin“ a pus d-rului Pierre Janet, un specialist în boalele nervoase, întrebarea: „Sîntem astăzi mai nervoși decît altădată?“ La această întrebare specialistul francez a dat un răspuns hotărît. Nu sîntem astăzi cu nervii mai bolnavi decît cum au fost strămoșii noștri. Deși nu cunoaștem prea bine suferințele lor, sîntem dispuși întotdeauna a le mai micșora, atunci cînd le comparăm cu ale noastre.

Medicii timpurilor trecute au descris aceleași boale nervoase cari se observă și astăzi, și se plîngeau că sînt foarte dese. Cu deosebire Carré de Montgeron a scris un volum asupra accidentelor isterice, pe cari le-a observat pe la mănăstirile de călugărițe, pefingă cari cele de acuma par cu desăvîrșire neînsemnate.

Nu trebuie să ne închipuim, că nevroza e o boală închipuită, un fel de hipocondrie. În realitate nevroza este un fel de sleire nervoasă, o oboseală, care reduce sau suprimă chiar unele din funcțiunile cele mai înalte și perfecte ale organismului. Această parte superioară a funcțiunilor constă în adaptarea lor perfectă la mediul fizic și moral în care ne mișcăm. Omul trebuie să se adapteze fără de încetare la împrejurări noi, și decî, trebuie să se schimbe necontenit. El trebuie să săvîrșiască, la fiecare clipă a vieții sale, — și cu mai multă putere la unele perioade, — o dezvoltare individuală, care, dela naștere până la moarte, îi transformă activitatea. Nevrozele sînt boale ale acestei evoluții.

Negreșit, că sînt multe pricinî cari pot determina sleirea, oboseala de, care vorbeam mai sus, așa: ereditatea, igiena rea fizică sau morală, emoțiunile, surmenagiul, etc.

Este lesne de înțeles, că marile evenimente ale veacurilor trecute, marile războaie, foametele, luptele politice și religioase, au fost totațtea pricinî ale epidemiilor de nevroze.

Decî, progresul și bunăstarea produsă de civilizația modernă nu sînt tocmai așa dăunătoare nervilor noștri, cum se crede... X.

rate, de pe earba îmblănită își perde lumina ochilor în cuprinsul, care pare un uriaș caier de scinteier aprinse. O dulce molesire, ca după o muncă încordată, i-se lasă pe gene, pe ochi, în suflet.

...Se făcea c'ar învălui-o un potop de lumii, alcătuite numai din zări, și în restimpurî vede plutînd în valuri aurii pe Radu... el, voinic, spătos, cu fruntea senină, ochii bunî, încinși într'o vâpate de iubire, frumos ca în vremea cînd îl îndrăgise... Ca într'o furnicare dulce-amară o tălăzuiau adînci păreri de rău, ce se topiau în înfiiorarea unor scăpărări de simțiri calde, pline de înțeles, nădăjduitoare...

Se înoptează. De atîta lume îngrădită la sinu-i, e pustiu acum cîmpul.

În sat pîlcuri de secerători, roată împrejurul mesei, fac larg și respicat semnul crucei și din belșugul pus înainte de harnica găzduiri se înfruptă creștinește...

Un restimp mai încolo, satul întreg adoarme în îlnă... Luna bălăe varsă pulbere de argint prin răriștea pomelului legănat în adierî ușoare de vînt...

În dosul unui cireș din largul grădiniî, se aud învinuirî de dragoste, vorbe înecate în suspin, juru-înfi însvăpăiate, sfîrșite într'un pătîmas și lung sărutat... Măriuca strînsă în brațele lui Radu, tremură în revărsarea unor simțiri mîngăioase, adînci, de înfiiorare.

— Și minî, de seară, pedeapsa, — sburată cu un ciripit de dragălașie vorbele îmbunatei copile... Tinguit de privighitori se îngînă cu cîntul plin de înfiiorare al liniștei stăpînitoare... Lian.

### ECONOMIE.

#### Cum să mulgem?

La mulsul vacilor să avem în vedere faptul, că cucit mulgem mai bine și cel din urmă strop de lapte, cuatît dezvoltăm mai tare capacitatea de producțiune a animalului. Cel mai nutritiv și bogat în materii unsuroase e laptele care-l mulgem mai în urmă. Tratarea blîndă cu animalele înleznesse mulsul.

Înainte de mulsoare e bine să spălăm ugerul cu puțină apă caldă, ear după mulsoare să se șteargă ugerul cu un șervet curat. La mulsoare să observăm cea mai mare curățenie. Șuștarul curat, mîinile spălate, și toate vasele de fert lapte să fie în cea mai mare curățenie.

După mulsoare să vorbim blînd și să netezim animalul. Cele mai multe vaci observă purtarea blîndă a celuice le mulge, și dau la muls mai ușor laptele. Dacă observăm că mulgem lapte nenatural, sau ugerul are vr'o rană, să nu întrelăsăm a chema veterinarul. E recomandabil, ca mulsul să se facă la același timp în toate zilele și de către aceeași persoană. Curățenie în grajd, aerisire și lumină destulă, nutremînt sănătos, sînt factori cari contribue la înmulțirea și îmbunătățirea laptelui. R. S. Molin.

### FELURIMI.

Un om de știință despre femei. Filozoful Starr, care nu demult se pronunțase foarte nefavorabil, într'o conferință a sa, despre femei, acum de curînd a publicat, între altele, și următoarele:

„Femeia nu se poate civiliza, căci firea ei caracteristică are în sine simburile barbarismului. Să-mi arate mie cineva o creație neperitoare, de caracter științific, literar sau artistic, instituită de vreo femeie. Credința ei însăși este infectată de aparițiile unei culturî inferioare: superstițiunî deșarte sînt altarele la cari se închină; în toate crede a vedea semne și minuni.

„Femeia din veacul al douăzecilea stă pe același nivel de cultură ca și sora ei antidiuviană în pădurile epocii lui Adam ori Noe: îi plac colorile bătaioare la ochi, se împodobește cu pene de paseri, cu blăni de animale și ține cu pasiune la giuvaericele și parfumuri. Decî, baza caracterului și a pasiunilor ei nu s'a schimbat întru nimic în cursul veacurilor. Perfidia barbară cu care urmărește ea scopurilor ei și mijloacele folosite în acest

### Maxime din Talmud.

Talmudul, această explicație arbitrară a bibliei, e considerat azi, de cea mai mare parte a Jidovilor, de un op de valoare literară-antică, ear nu de o scriere cu caracter autoritar. O parte din învățații lor combat ceiace susțin alții despre puterea educativă-morală a principiilor din talmud, și susțin testamentul vechi. Rabinul I. Stern, în opul său „Lichtstrahlen aus dem Talmud“, ne spune că în literatura teologică iudaică se observă de cîteva decenii o direcțiune contratalmudistă, cutoate-acestea legătura între principiile cele mai noi și vechi talmudiste, se va păstra și pe mai departe, deși, ca în orcare altă literatură veche, sînt multe principii morale contestabile. Acestea însă nu detrag din valoare Talmudului.

Adevăratul conținut al Talmudului nu ne este cunoscut. Cele mai multe ediții sînt prelucrate, și spicuirile din el caută să ne arate poporul jidovesc ca pe un popor model.

Dau aici cîteva din diferitele principii talmudiste:

Făcătorul a creat omul în ziua a șasa, ca să nu fie îngîmfat: țînțarul a fost creat înaintea lui.

Rabi Abahu și cu Ehia vorbiau către un popor necunoscut. Ehia trata o temă pur științifică, primul rabin povestia ceva de ris. Publicul năvălia la cele povestite lucruri vesele, ear pe celalalt nu-l asculta nimeni. Faptul acesta îl întristă

drum, făcându-i și tradările femeii, au devenit proverbiale. Dacă i-se și poate să meargă pe drumul drept către ținta avută, ea caută totuși colțuri și mijloace șirete. Femeia de astăzi trăiește încă în epoca înainte de potop, imboldurile de atunci îi conduc firul vieții; exteriorul e acoperit de aceleași îmbrăcăminte, car internul ei e stăpinit de patimile și trufia celor dinții femeii.

*Cum se joacă miliardarii.* — Parlamentul din Statele Unite se vede nevoit să reguleze întrebuințarea telegrafiei fără fir, — și asta din pricina... miliardarilor. Oamenii aceștia, cari nu mai știu cum să-și distreze copiii, au făcut stațiuni de telegrafie fără fir pentru micul lor bébé. Într-o zi, unul din acești copii, a făcut cunoscut unei stațiuni oficiale de telegrafie fără fir că un vapor, la câteva mile de Rode-Island, s'a înecat. Imediat s'au trimis ajutoare, cari au căutat, în dreapta și în stînga, măcar o fărâșură din vasul înecat, dar n'au găsit nimic. Eată cum un copil neastîmpărat de miliardar este cauza pentru care telegrafia fără fir va fi oprită particularilor.

## CRONICA.

Ilustr. D. Gheorghe Szerb, consilier de curte, a dăruit *patrumii de Coroane* „Reuniunii femeilor române aradane“, pentru zidirea unui *internat de fete în Arad*.

Marți seara a încetat din viață, în vîrstă de 64 ani, profesorul *Ion Crăciunescu* dela facultatea de litere din București. Era doctor în litere și filozofie dela Paris. A funcționat ca profesor la facultatea de litere din București 30 ani. În ultimul timp era profesor de psihologie, pedagogie și estetică.

Capitanul dela infanteria rom. *Victor Fodoranu* a petrecut câteva zile în Oravița, vizitîndu-și pe vărul său *Dr. Liviu Cigăreanu*.

În *Oravița-rom.* se zugrăvește și restaurează frumos crucea din ulița mare cu chelțuliala credincioșilor *Iosif și Elisabeta Nedici*.

Sfințirea bisericii din *Cacova*, la care va coopera și corul Lugojenilor, s'a amînat pentru mai tîrziu.

Țăranul *Pavel Iașa*, care și-a omorît nevasta, a fost osîndit, din partea tribunalului reg. din Mitrovița, la moarte prin ștreang.

Un pădurar rom. originar din *Ciclova-mont.* a împușcat în pădure pe un braconier (*Wildschütze*) din *Iladia*, lăsîndu-l mort pe loc.

Cunoscutul negustor *Gustav Sessler* din Oravița-rom. a încetat din viață.

pe rabinul *Ehia*. Rabinul *Abahu* îi povestea următoarele: Doi sîrnari au ajuns într'un sat. Unul vindea petri scumpe și mărgăritare; cellalt neguțătoria cu sticlă colorată și diademe false. Ști tu, care avuse ce mai mulți mușterii? Celce oferă lucruri false.

În izvorul din care am băut să nu aruncăm petri.

Rabi *Iehuda* făcea atenție pe școlarul său *Samuel*: Deșchide gura ta și citește, cu glas tare studiază; căci numai graiul viu e priincios studiului.

Celce învață și nu repetă, e ca și celce samănă și nu seceră.

Dumnezeu a trimis pe *Moise* și *David* de păzitori ai poporului *Izrael*, pentru că își iubiau turmele de oi, căci a zis Domnul: Celce iubește animalele, acela iubește și pe semenii săi.

Celce învață la tinerețe, cu ce seamănă? Cu o scrisoare scrisă pe hîrtie nouă. Ear celce învață la bătrînețe? O scrisoare pe hîrtie veche.

Poporul *Izrael* se aseamănă cu stelele cerului și cu colbul pămîntului: De se înalță, va ajunge la înălțimea stelelor; de va decădea, va ajunge până în pulberea drumului.

Jidovul dăruiește pentru zile de săraci ca și pentru construirea vițelului de aur.

Concertul dat Sîmbăta trecută în Grădina de fir, dat de Reuniunea de cîntări germ. din localitate, a reușit.

*Ana Maria Sigge* și *Dr. Livius Lința* logodiți. *Magdeburg* (Germania) la 5. Iulie st. n. 1909.

Vicecomitele județului nostru *Aurel Issekutz* a petrecut săptămîna trecută câteva zile aici în Oravița și prin unele comune din jur.

Căpitanul *Andrei Burián*, comandantul gendarmeriei din Orșova a inspicat postul gendarmilor din localitate.

Falsificatorul de diamante *Lemoine* a fost osîndit la 6 ani temniță, 3000 franci pedeapsă în bani și 5 ani exil.

Niște neguțători arabi, rătăcind într'o parte cu totul necunoscută a deșertului Sahara, au dat peste un oraș părăsit de sute de ani, pe care l-au numit *orașul de aramă*. Egiptologul american *Dow Covington* a trimis o expediție, care a confirmat spusele Arabilor: Este un oraș vechi, mare, un fel de *Babilon* splendid, dovadă a unei culturi enorm de veche, care a ramas intact, dar locuitorii lui au pierit demult. Specialiștii au aflat în manuscrite oarecari amintiri de un oraș de acest fel. Va pleca o mare expediție să cerceteze orașul de aramă.

Consistorul diecezan gr. or. rom. din Oradea-mare a denumit pentru postul de catihet gr. or. rom. la liceul rom. din Beiuș, împreună cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, pe dl *Antoniu Balca*, candidat de preot și jurist de anul prim, de origine din comuna *Moldova-nouă*, dieceza *Caransebeșului*.

*Samuil Petrașcu*, măsar artistic în Paris, a inventat un scaun care se poate purta în buzunar, ear dacă se desface se poate șede pe el foarte comod. Invenția a fost brevetată în Franța.

A reposat *Moise Lazar*, protopresbiter, asesor consistorial în Sibii.

La Washington a murit celebrul astronom *Iacob Newcomb*, în etate de 84 ani.

La teologia din *Blaj* a fost numit rector: *Dr. Augustin Bunea*; la preparandie a fost numit director: *Ion F. Negruțiu*, ear la liceu director: *Dr. Ambrosiu Chețianu*.

Populația din *Bihor* este amenințată cu foamete în urma grindinei din 24. Iunie, care a nimicît semănăturile, cucuruzele și viile.

Studentul polon *Siezinsky* a fost agrățiat dela moarte, schimbîndu-i-se pedeapsa în robie pe 20 ani.

*Moise* și *Ilie* n'au intrat în cer; e scris doar: Cerurile sînt ale Domnului; moștenirea sa, pămîntul e al fiilor omenești.

„Cît de minunate sînt casele tale“. Aceasta era lauda ce i-se aducea lui *Iacob*, pentru că ferestrele nu erau în față cu ale vecinului, așa nu puteau vedea unii în casele altora.

*Moise* zise Domnului: Aurul și argintul cel mult dăruit de tine, Doamne, a fost cauza degerării poporului *Izrael*.

Să nu fiți ca slugile cari servesc stăpînului pentru plată, ci fiți ca slugile cari servesc fără plată. (Fă cele bune, din voința ta proprie).

Șapte ani a ținut foamea, dar în casele mesteșugarilor n'a intrat.

Fiecare părinte e îndatorat a învăța pe fiul său un mesteșug; unii își învață fii a înnota.

Omul să imiteze pe Dumnezeu: Domnul a desconsiderat munții cei înalți și s'a pogorît pe colina *Sinai*.

Nu plînge între ceice se veselesc; nu rîde între ceice plîng. Nu veghia între ceice dorm, și nu dormi între cei treji. Nu sta între ceice odihnesc, și nu șede între ceice stau. **M. Cărășanu.**

Espozitura băncii „*Oraviciana*“ din *Vranî* sub conducerea tehnică a *Dlor Nicolae Balmez* și *Iuliu Roșiu*, cu aprobarea ulterioară a centralei și conform normativului, mijloacele împrumuturi de orce natură, regulează scadențe, primește depuneri spre fructificare, pe lingă certificate interimale, și efectuează și alte operațiuni de bancă. Biroul funcționează de regulă *Lunia, Mercuria* și *Vinerea* pentru clientela din *Vranî* și jur.

Se crede că s'ar fi descoperit mormîntul regelui *Andrei II.* al *Ungariei* (1205—1235), cînd cu prilejul unor săpături în satul *Agris* (din *Bănat*), s'au găsit oase omenești și o tablă de ghips cu inscripția „*1365 Rex Andreas II*“, pe locul unde fusese odinioară o mănăstire ruinată de Turci. Tabla a fost pusă cu 130 ani mai tîrziu.

Bătrînul preot rom. cat. *Albetz* din *Ciclova-mont.* a trecut la cele eterne.

La judecătoria supremă din *Berlin* s'a început din nou dezbaterile scandalosului proces *Eulenburg*.

Societatea pompierilor din localitate și-a ținut adunarea generală, în care au ales de president pe negustorul *Franz Grau*, ear de comandant pe casierul *Carol Becker*.

În orașul *Adana* (*Asia-mică*), cu ocazia măcelului săvîrșit de Turcii fanatizați, au fost uciși 19 miî de creștini, dintre cari 17 miî *Armeni*.

În toată Europa au fost în timpul din urmă ploî torrențiale. În multe locuri a căzut grindină. În *Alpi* a nins într'una.

Numărul 11 (1. Iunie 1909) al revistei craiovene „*Ramuri*“ este închinat memoriei lui *Eminescu*. Primul articol e scris de prof. N. Iorga: *Ce-a fost Eminescu*, căruia-i urmează o poezie inedită a lui *Eminescu*. Apoi: *Eminescu și Junimea*, de I. Slavici; *O scrisoare inedită a lui Eminescu*, de Dr. Sextil Pușcariu; *Eminescu ca pedagog*, de Dr. I. Borcia; *Eminescu și Muzica*, de O. Purschi; *Un ziarist ideal — M. Eminescu*, de D. Tomescu; *Amintiri*, de O. Purschi. Sărbătorirea lui *Eminescu*; *Cronică*.

Episcopul armean din *Adana*, acuzat cu crima de instigare la omor pe timpul masacrelor din acea localitate, a fost osîndit de judecătoria turcească la 101 ani temniță. Judecată turcească!

*Mine, Duminecă*, va concerta d. a. la 4—6 ore taraful lăutarilor *Cocoș-Bircă* la stabilimentul de vilegiatură „*Bányavölgy*“ din localitate.

Vestitul chor sîrbesc *Natosovic* din *Belgrad* a concertat *Dumineca* trecută la *Verșet*.

*Vinerea* trecută a plecat batalionul nostru de honvezi la concentrarea din *Mramorák*.

Sîmbăta trecută a concertat în sala teatrului din localitate cîntăreața din capitală *Anna Rostri-Rieser*, originară d'aici din *Oravița*.

## BIBLIOGRAFIE.

„*Amorul veghează*“, de *Caillavet* și *Robert* de *Flers*. No. 463 al „*Bibliotecii pentru toți*“.

Această piesă, în care strălucirea și finețea dialogului se împerechează de minune c'o foarte temeinică cunoaștere a sufletului femeii, a avut cîncea să fie primită în repertoriul Comediei franceze. În românește e redată piesa de cunoscutul poet, *Anghel*. Traducere bună și reușită. Prețul 30 de bani.

## Poșta Administrațiunii.

Rugăm înc'odată pe onorabilii noștri abonați să-și achite datoria, ca să nu fim nevoiți a-i da în judecată. Pînăcînd să tot batem toaca la urechea — restanțierilor noștri?!

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu.**  
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

**Ce-i de nou?**

Noutatea timpului de față e:

**Mașina de vorbit „Pathefon“**

care cîntă fără ac. Înloc de ac este un stil de saphir, care nu se mai roade. Aceste aparate cîntă și vorbesc atît de frumos și curat, încît se pot asculta detot dinaproape, fără niciun zgomot. Prețurile acestor aparate fac

— **45—500 coroane.** —

Cu acest prilej atrag luarea aminte a posesorilor de gramofone, că am de vînzare în depozit și diferite **Aparate cu ac**, cu prețuri variate, cum și **tot felul de plăci (Platten)**. Ace pentru Gramofon dela 60, 80 fil. până la 1 cor. pentru cite 200 bucăți. Insfîșit primesc și efectuesc prompt și

**reparaturî de gramofone după toate sistemele.**

Cu distinsă stimă

**M. Atzinger & Comp., Oravița.**

6-6



**Anunț.**

Cele mai bune, mai moderne și mai durabile

**ghete și cizme**

numai la mine se pot căpăta. În magazinul meu am tot felul de ghetе, lucrare exclusiv în atelierul meu. După comande pregătesc ghetе americane, vînatorești, ortopedice și alte feluri de ghetе.

Prețuri solide și moderate.

x-5 Cu stimă

**BENEDICT CSONGĂR**

— Oravița. —

**Vila, „Dănilă Valușescu“**

**Herkulesfürdő — Băile-erculane.**

Vilă de primul rang pentru familii și pentru persoane particulare. Întocmiri moderne cu cel mai mare confort.

Vila aceasta, situată pe țărnul drept al Cernei, în fața vîrfului Domogled ofere vederea cea mai frumoasă.

*Clădire nouă, uscată, situată în fața soarelui. Apaduct în toate coridoarele.*

Serviciu culant. Liniște mare. Cea mai mare curățenie pe lîngă prețurile cele mai moderate. În lunile **Maî, iunie, Septembrie și Octombrie** sînt prețurile următoare:

1 odaie cu 1 pat	dela cor.	1:20—2:00
1 odaie cu 2 paturi	dela cor.	2:40—3:00

În sezonul principal, adecă în lunile **Iulie și August:**

1 odaie cu un pat	dela cor.	2:40—3:20
1 odaie cu 2 paturi	dela cor.	4.—, 5.— și 6.—

10-9

Fără a cruța spese și osteneală am introdus în vilă toate inovațiunile în domeniul igienei moderne, ca vila să corăspundă tuturor cerințelor. Apaductele și canalizările sînt întocmite cu cea mai mare îngrijire și sînt supravegiate în modul cel mai perfect.

*Odăile, în urma făcărui oaspe, se desinfec-tează cu formalin; astfel fiecare primește odăe absolut curată.*

Fiecare oaspe e poșit a se convinge despre situația frumoasă și sănătoasă a vilei, despre comoditatea și întocmirea cu tot confortul odăilor, precum și despre curățenia cea mai perfectă și despre serviciul cel mai exact.

Cu tot respectul:

**Petru Valușescu**  
proprietar.

**Aviz.**

Subsemnata direcțiune prin aceasta aduce la cunoștință publică, mai virtos celor interesați, că **terminul de încheiere pentru subscrierile de acții din emisiunea II.** se statorește până la

**1. August a. c.**

subt condițiunile puse în prospectul edat cu datul de 20. Martie 1909.

Bocșa-mont, 25. Iunie 1909.

Direcțiunea institutului  
**„Bocșana“**  
institut de economii și credit  
ca societate pe acții.

3-3

**Banca „PLUGARUL“ s. p. a.**

**în Cacova (casele proprii)**

**cu filiala în Goruia**

primește depuneri pe lîngă libel și în cont-curent cu 5—6% și plătește și darea de venit după depuneri.

— Cumpără și schimbă tot felul de monede și hîrtii de valoare. —

Acordă împrumuturi în cont-curent și pe obligațiuni fără termin și amortizare în condițiunile cele mai favorabile.

Escomptează cambii cu giranți și acoperire hipotecară.

Acordă avansuri pe hărtii de valoare și cereale. Primește spre încassare mandate indigene și străine. — A înființat și o

**însofîre ocazională reciprocă pentru asigurarea vitelor.**

După fiecare cvotă se plătește la despăgubire de 100 cor. numai 2 fil.

Vitele asigurate păn' acum reprezintă un capital de 600.000 cor.

(Mijlocește cumpărarea de mașinării și alte unelte agronomice.